

Hurdant levande
kulturarv finns i
Finland eller andra
europeiska länder?

Hur syns andra länders
traditioner i Finland?

Vilka traditioner är
gemensamma?

Vad för skillnader finns
det i traditionerna?

Stickgraffiti. Bild: Tommi Nummelin

levande KULTURARV

•••••

- Fester och sedvänjor
- Musik och dans
- Scenkonst
- Muntlig tradition
- Hantverksfärdigheter
- Mattraditioner
- Spel och lekar
- Naturen och världsalltet

Bilder: Joonas Luukkonen, Mats Tuominen, Jouko Tanskanen / Helsingin kaupunginmuseum, Tuomo Tuomikoski, Michael Holler, Helsingin kaupunginmuseum, Eero Roine, Lasten ja nuorten puutarhayhdistys, Rimpparemmi, Cartina/Henrik Kettunen, B. Gliwa, Timo Vuoriainen, Anssi Koskinen

Unescos konvention om tryggande av det immateriella kulturarvet

- Den internationella konventionen styr arbetet för att skydda levande kulturarv (sedan 2003)
- Unesco: Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur
- 180 stater ingår i konventionen
- "Systerkonvention" till världsarvskonventionen
- Dess syfte är att främja att levande kulturarv identifieras, vårdas och skyddas

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Unescos konvention om trygghet av det immateriella kulturarvet

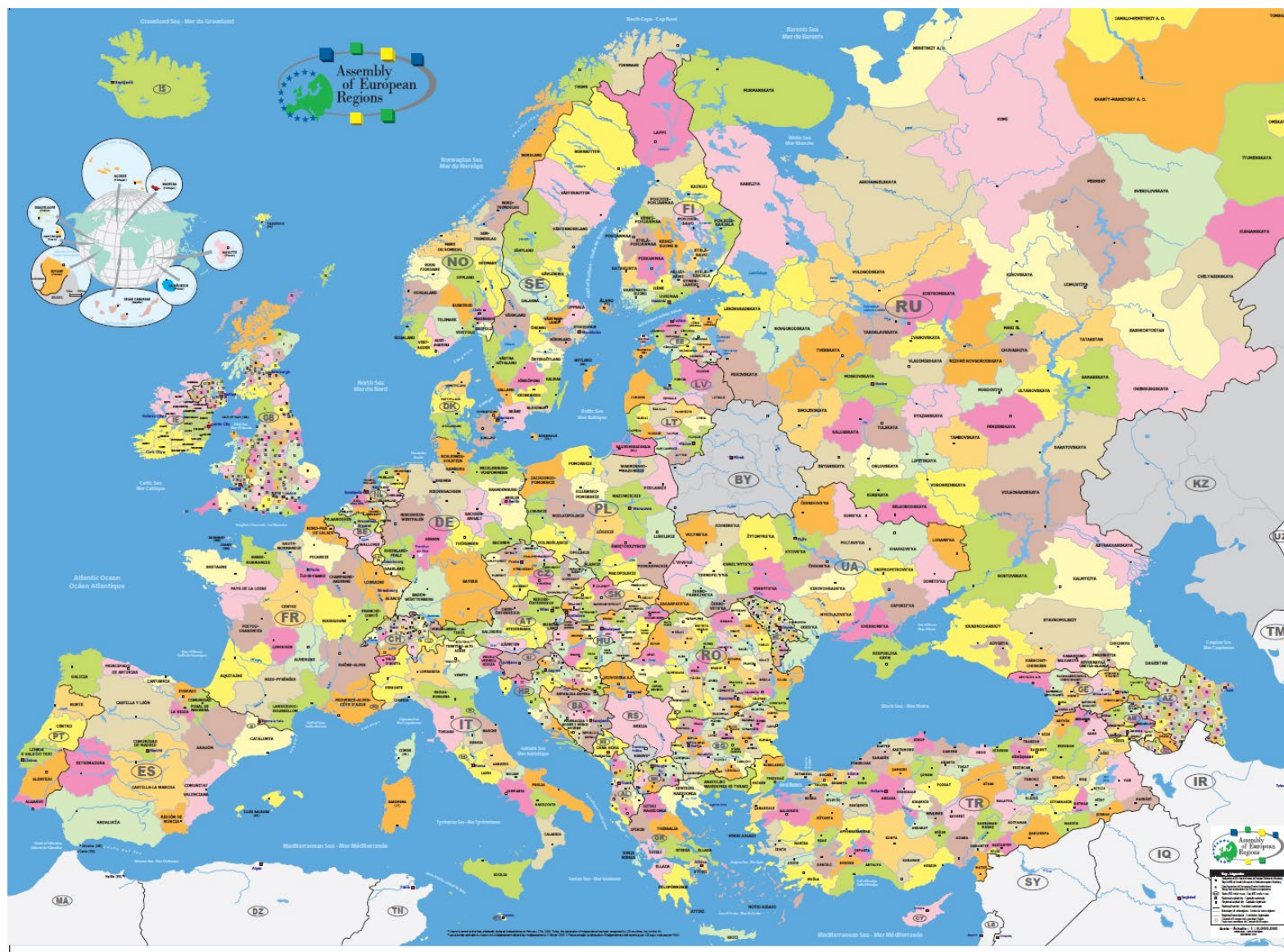
- Nästan alla europeiska länder ingår i konventionen om trygghet av det immateriella kulturarvet
- I alla kartläggs det levande kulturarvet och skyddsarbete bedrivs i vanliga människors vardag och fest, inom olika föreningar och institutioner
- I nationella förteckningar förtecknas exempel på traditioner som är viktiga för folk – sådana finns redan i alla europeiska länder
- Länderna kan lägga fram kandidater till Unescos internationella listor över det immateriella kulturarvet

Parad med jättar och drakar i Belgien och Frankrike.
Bild: Mairie de Douai/ Unesco

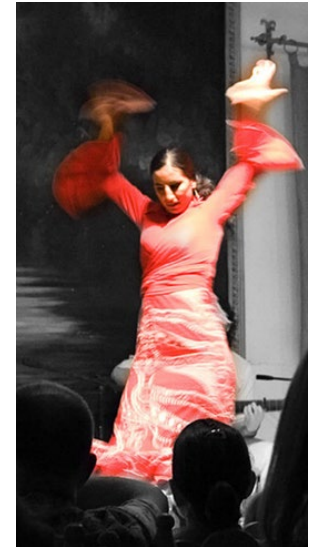

Regionernas Europa

Internationella förteckningar över det immateriella kulturarvet

- Med internationella förteckningar ger man det levande arvet synlighet.
- Förteckningarna omfattar redan över 450 objekt och de kompletteras årligen.
- Max ett objekt per land årligen
- Finland har inte ännu några objekt i förteckningen – vad borde man föreslå?

Finland nu!

- Wikiförteckningen över det levande kulturarvet innehåller 210 artiklar av 250 olika parter på fem språk
- Kansallisessa luettelossa 64 kohdetta
- 64 objekt i den nationella företeckningen
- Finska elementer på UNESCO-listor
 - Bastukultur i Finland (2020)
 - Fiolspel i Kaustby (2021)
 - Nordiska klinkbåttraditioner (2021)

Rökbastu från Võrumaa i Estland

Bild: NPO Võro Society VKKF, 2012 / Unesco

- Den traditionella rökbastun är en viktig del av vardagen bland folk i Võrumaa
- Till traditionen hör också kunskapen om hur basturna byggs och repareras, framställningen av bastukvistar och köttrökning
- Traditionen ingår särskilt i lördagskvällens aktiviteter bland familjer, men hör också till festtraditionerna
- Den äldre generationen har ofta ansvaret för att värma bastun
- De yngre växer in i traditionen sedan barnsben

Se videon:

<https://youtu.be/3WoIQWWhifY> (9:35)

Pizzaiuolo, konsten att tillreda napolitansk pizza

Bild: Sebillo, 2010/ Unesco

- Traditionen har rötter från 1500-talet
- Tillagningen av den napolitanska pizzan sker i flera steg: degen knådas, snurras i luften och gräddas i en vedeldad ugn
- I dagsläget jobbar omkring 3 000 pizzamästare i Neapel och de lär ut konsten
- Traditionen förs vidare i restauranger, hem och på kurser

Se videon:

<https://youtu.be/F4LpLfF5U34> (9:25)

Mänskliga torn i Spanien

Bild: Carles Castro, 2007/ Unesco

- Att bygga castell, mänskliga torn, har många ägnat sig åt i Katalonien i Spanien ända sedan 1800-talet.
- Hundratals människor tränar varje vecka på att göra torn och de uppträder under stadsfester
- I tornen kan många generationer delta och de yngsta klättrar högst upp. Tornen kan ha 6–10 våningar.
- Musik ingår i föreställningen och tornet byggs upp till takten av musiken
- Bara genom att regelbundet öva tillsammans kan man lära sig konsten. Kunskapen går från generation till generation.

Se videon:

<https://youtu.be/-iSHfrmGdyo> (9:53)

Orgelmusik och orgel tillverkning i Tyskland

- Orgelmusiken har redan under århundraden varit en viktig del av Tysklands traditioner
- En orgel byggs för hand på den plats där den ska spelas.
- Orgeltillverkningskonsten har byggts upp under århundraden i samarbete mellan hantverkare, tonsättare och musiker. Mästarna lär ut kunskapen till följande generation. Den kan också studeras vid läroinrättningar.
- Orgelmusik spelas överallt i världen vid kyrkoförrättningar, i konserter och under kulturevenemang.
- I Tyskland tillverkas orglar i 400 verkstäder.

Bild: Dorothea Burkhardt, 2007/ Unesco

Se videon:
<https://youtu.be/ovBBd4l65II> (9:59)
på tyska, textning till engelska

Eldfest i Pyrenéerna för att fira sommarsolståndet

Bild: Miquel Gimenez/ Unesco

- I bergen i Pyrenéerna, som sträcker sig från Frankrike och Andorra till Spanien, firas en eldfest samma dag varje år.
- Eldar görs upp på bergssluttningarna och byborna bär ner facklor till byarna
- Fackeltåget är en viktig övergångsrit för de unga
- Festen stärker samhörigheten och känslan av identitet och kontinuitet
- I festen ingår också dans, musik och mattraditioner

Se videon:

<https://youtu.be/PcUd9AShVyc> (10:12)

Kärlekslås i Sverige och i det övriga Europa

- Genom tiderna har man velat intyga sin kärlek genom ringar, inristningar i träd och med tatueringar.
- Kärlekslås har redan under århundraden hängt upp på olika håll i världen. Traditionen har rötter i Asien.
- Under 2000-talet har traditionen blivit vanligare i europeiska städer. Lås hängs upp på broar som symboler över evig kärlek. Ett par hänger upp låset tillsammans och slänger nyckeln i det strömmande vattnet. I Asien har lås hängts upp i tempel och på heliga berg.
- Traditionen kan också leda till problem: i Paris tvingades man avlägsna alla lås från en bro för att den inte skulle rasa.
- Att hänga upp kärlekslås kan också betraktas som en form av att ta plats i stadsrummet. Det här kan till exempel jämföras med graffiti.

Bild: Annika Sjöberg, Institutet för språk och folkminnen

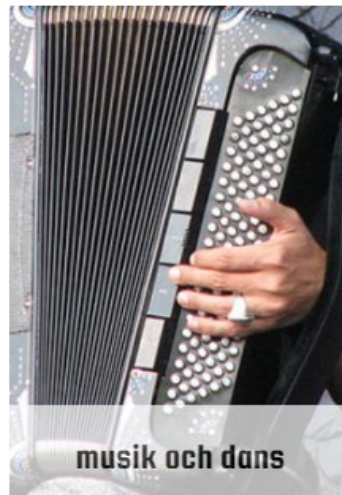
Fördjupa dig i det levande kulturarvet!

Uppgifterna i uppgiftspaketet Det levande kulturarvet i Europa kan användas i undervisningen i olika läroämnen för att låta eleverna bekanta sig med fenomenen.

Uppgift	Fenomen (EU/FI)	Läroämne
1. Djupdykning i fenomenet	EU	Lämpar sig för många läroämnen
2. Berättande	EU eller FI	T.ex. modersmål, engelska, livsåskådningskunskap, historia, konst- och färdighetsämnen
3. Tidslinje	EU eller FI	T.ex. historia, religion, livsåskådningskunskap, modersmål
4. Den sociala gemenskapen kring fenomen	EU och FI	Lämpar sig för många läroämnen
5. Ur fenomenens perspektiv	EU och FI	T.ex. modersmål, finska, konst- och färdighetsämnen

Till uppgiftskällorna

- Unescos webbplats för det immateriella kulturarvet
<https://ich.unesco.org/>
- Unescos listor över det immateriella kulturarvet
<https://ich.unesco.org/en/lists>
- Wikiförteckningen över det levande kulturarvet
<https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/>
- Europaåret för kulturarv 2018
<http://www.kulttuuriperintovuosi2018.fi/sv/>

Välkommen med i talkoarbetet!

2018
KULTTUURIPERINNÖN
EUROOPPALAINEN
TEEMAVUOSI
[#EuropeForCulture](#)

Museovirasto
Museiverket